

X V.

In sulcken verstande nochtans, dat over welke zijde van der Maze de hooge Overigheydt en Raedt hare residentie houden, sullen by hun gekooren worden een seecker getal van acht a tien Perfoonen uyt 't Collegie, om te trecken en resideren over d'ander zijde van de voorschreve Maze, om met volkomen macht aldaer steeds te befoigneren en voorfien op alle voorvallende saecken, dienende tot beschermenisse, ruste en welstandt vanden Lande, alles op al sulcke ample Instructien, als hun by de voorschreve Overigheydt en Landraed sal mede gegeven werden, en te deser Vergaderinge geraemt en gearresteert: Ende ten cynde de voorschreve Landen tegens d'invasie van de Vyanden des te beter moge werden gepreferveert, soo sal by de hooge Overigheydt gekooren werden, en aldaer gefonden werden een Opper-Veldt-Heer of Krijghs-hoof, tot beleydt van de saecken van der Oorloge, met advise van den voorschreven Raede, of andere daer toc specialijcken te schicken, in sulcker voegen nochtans, dat hy sal staen ten beveele en gehoorsamheydt van de voorschreve Hooge Overigheydt.

X V I.

Ende sullen de voorschreve Raeden met den Overigheydt macht en autoriteyt hebben te kiezen en te ordonneren, naer gelegentheydt van de saecken, en circumstantie van der Oorloge en plaets daer deselve vallen sal, soo wel van d'Officiers van der Oorloge, als andere, gelijk bevonden sal werden noodelijck en goedt te zijn,

en oock tot volmakinge van eenen Krijghsraedt, om met advise van dien te administreren en volvoeren de saecken vanden voorschreve Oorloge, behalven datmen voor eenige Vreemdelingen sal prefereren de Landsaten, die even nut en bequaem bevonden sullen werden.

X V I I.

Van gelijcken sullen de voorschreve Raeden Overigheydt gauthoriseert zijn om te kiezen uyt de Geunieerde Provincien tot Secretarissen, Huisliers, en andere Officiers, al sulcke Perfoonen als sy bevinden sullen na gelegentheydt van de saecken, en ten meesten oorboir en diensten van den Lande te behooren.

X V I I I.

En dit alles by provisie voor den termijn van een halfjaer, ten cynde van dewelcke de Generale Staten sullen gehouden zijn te vergaderen op de verlatinge of continuatie vanden selven Landraed, midtsgaders de vermeerderinge van dese Instructie en andere saecken, teramen en resolveren; en sonder præjuditie van den handel tusschen den Hertogh van Anjou, en de contracterende Provincien, ende oock sonder præjuditie van de Provincien die met den voorz Hertoge niet getractert hebben. Aldus gearresteert en geslooten ter Vergaderinge van de Generale Staten, tot Delf, den dertienden Januarii vijftien hondert een en tachtigh.

Ter Ordonnantie van de voorz Staten.

Geteckent,

H. HOUSFLIN.

Placaet, waer by den Koningh van Spaignen werdt verklaert vervallen te zijn van't recht op de Nederlanden, den 26. Julii 1581. Siet Groot Placaet-boeck eerste deel, Fol. 26.

Akte van Renversael, by den Hertoge aen den Prince van Orangien gegeven, den 22. Februarii 1582.

OP seeckere swarigheden, voorgestelt by de Gedeputeerden van de Staten van Hollandt, Zeelandt en Utrecht, wesende tot Anwerpen inde openbare Vergaderinge der Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, uyt den naeme en van wegen de voorz Staten van Hollant, Zeelant en Utrecht gefonden, noopende den Eed te doen by ons aen de Staten Generael, en van den Zegel en Titul die wy souden hebben te nemen, en andere saecken, klevende aen den accorde en handel tot Bourdeaux, geschiedt den drie en twintighsten Januarii vijftien honderdt een en tachtigh, hebbende wel verstaen d'omstandigheden, reden en fundament der voorz swarigheden, begerende te weeren alle hinderende verachtinge van onse meeninge, foodanige als volght: Welcke is, hoe wel dat in de voorz Stadt Bourdeaux het voorz verdragh en handel is gemaect, beslooten ende bevestight ten wederzijden, ende dat wy onsen Eed hebben gedaen, zegel en teckeninge gegeven tot ratificatie der Articulen, in den voorz Tractate gesteldt, beloovende die de Staten Generael punctuelijck te houden, soo is nooyt onse voornemen geweest, daer door de Pacificatie van Gent yetste verachten, selfs niet de belof-

te by ons gedaen aen onsen beminden en liefften Neve den Prince van Orange, om in den selven Tractate en Eede te begripen, de voorschreve Staten van Hollandt, Zeelandt en Utrecht, met de Generaliteyt van alle de Vereenighde Provincien: En daerom is't, dat blijvende als noch in de selve meeninge en wille, wy wel hebben willen verklaren, gelijk wy verklaren by desen, indien de voorz Gedeputeerden van Hollandt, Zeelandt ende Utrecht; by de Instructie van de andere Vereenighde Provincien der Nederlanden, ofte ten aensien van de veelheydt der stemmen, of om eenige andere redenen, te vreedden waren den voorz Eed te bewilligen, ende te vernieuwen den voorz Eed en gemeen verdragh en handel, dat wy daerom niet verstaen, en willen oock niet, dat uyt kracht, ende ten aensien van den voorz Eed, zegel, titul of saecken, hangende aen't voorz Verdragh, sy verder verbonden en gehouden zijn als geseyt is, te weten met de voorz Provincien te handthouden een goede en oprechte overeenkomste, eenigheydt en verdragh, om hem te voegen met deselvige, in het gunt belanght het beleydt deser tegenwoordige en gemeene Oorloge, ende tot dien eynde nock gedurende de selve Oorloge, te contribueren

pro

prorato het gedeelte van hare quote, en sich met deselve gedragen; soo op den voet en loop van de Munte, als oock in alles wat betreffen sal de voorz wederzijdige handthoude van de Privilegien, rechten en gewoonten deser respectie voorz Provincien, in voegen dat sy niet verbonden nocht gehouden sullen zijn tot anderen last noch Jurisdicte, selfs niet in't gunt soude mogen aengaen de bedieninge der Politie, soo van Steden, Dorpen, Gehuchten of andere Plaetsen, als in de voorz Provincien van Hollandt,

Zeelandt en Utrecht; dan sullen blijven in deselve staet, conditie en qualiteyt, als die geweest zijn, soo by de Pacificatie van Gent, als by de belofte die wy onsen lieven Cousijn den Prince van Orangi gedaen hebben; willende en verstaende dat sy by hun geheel sullen blijven, sonder dat onder schijn van denselven Eed, wy souden willen of mogen yets vorders vermeten. In kennisse van welcken hebben desen geteekent en doen zegelen. Gedaen tot Antwerpen den 22. dagh Februarii 1582.

Placaet, over het inwilligen vanden Nieuwen Stijl, en van het afskorten der tien dagen uyt den Almanach, den 10. December 1582. Siet Groot Placaet-Boeck, eerste Deel, Fol. 395.

Resolutie van de Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, voor den Graue van Lycester, den 10. Januarii 1586.

DE Staten Generael zijn geresolveert, dat boven den Titul en Commissie, die hare Koninghlijke Majesteyt van Engelandt den Doorluchtigen Hooghgebooren Heere Robrecht, Grave van Lycester heeft gegeven, der selver sijne Excellencie oock te committeren tot Gouverneur en Capiteyn Generael over de nadere Geunieerde Provincien: te weten, van Gelderlandt; met het Graefschap van Zutphen, Vlaenderen, Holland met West-Vrieslandt, Zeeland, Utrecht en Vrieslandt, midtsgaders hare Geassocieerde. En dat sijne Excellencie in den nameen over deselve Provincien, en hare Geassocieerden, sal hebben en gebruycken alfulken autoriteyt als in het Tractaet met haer voorz Majesteyt gemaect, is begrepen, en voorts volkomentlijk en absolutelijck gebieden in't feyt en stuck van der Oorloge, en des daer aen dependert, te Water en te Lande, over alle de voorschreve Provincien, Steden en Landen van dien, en hare Geassocieerde, Gouverneurs particulier der selver, over allen Generalen en particulieren Oversten, Admiralen, Vice-Admiralen, Collonellen, Ritmeesteren, Capiteynen, en alle andere Bevel-hebberen, en gemenc Ruyteren en Knechten, dewelcke sijn Excellencie daer in, en des daer aen dependeert, sullen gehouden zijn volkomentlijk, en met der dact te zweeren, en volkomentlijk te gehoorsamen: Dat deselve sijne Excellencie volkomen en absolute macht sal hebben in't stuck van de Politie en Justitie, over de voorz nader Geunieerde Provincien, en hare Geassocieerde, gelijk de voorgaende Gouverneurs van dese Nederlanden van allen ouden tijden, en bysonder in den tijden van den Keyser Karel de V., hoogh. memorie, over de voorz Provincien wettelijck hebben gehadt, welverstaende dat uyt de inkomsten van de Domeynen van de respectie Provincien betaeldt sullen werden, de lasten op deselve Domeynen staende, midtsgaders de Tractementen van Officieren en andere Dienaren van Justitie, gelijk van allen ouden tijden by de Gouverneurs is gedaen; en dat de giften en collatien

van de Principale Officieren in de respectie Provincien, belangende d'administratie van de Politie en Justitie, van ouden tijden gestaen hebbende ter dispositie vanden Gouverneur Generael, sullen werden gegeven en geconferreert by sijne Excellencie, uyt den Gouvernemente van deselve respectie Provincien, dewelcke t'elken reyse als eenige van de voorz Officieren sullen komen te vaceren, daer toe sullen nomineren twee of drie bequame Persoonen, en goede liefhebbers des Vaderlands, dies sullen de voorz Generale Staten, neffens den Persoon van sijne Excellencie, ter nominatie van de respectie Provincien, stellen en committeren eenen Raed van State, dewelcke met de twee Raeden van hare voorz Majesteyt, tot den selven Raed gecommitteert, of als noch te committeren, den selven sijne Excellencie sullen assisteren, tot beter directie van de saecken van den Lande, volgende den voorschreven Tractate met hare Majesteyt gemaect, dewelcke sijn Excellencie alles sal achtervolgen, onderhouden en doen onderhouden: Ende sal sijn Excellencie den Staten Generael van de voorz Geunieerde Provincien mogen doen beschrijven tot allen tijden, en tot sulcke Plaetsen binnen de Geunieerde Landen, als sijne Excellencie oorbaer dencken sal, dewelcke op de beschrijvinge van sijne Excellencie ten gestelden tijde en plaetse gehouden sullen wesen te vergaderen, boven dat de Staten generalijck en particulierlijck sullen vergaderen, sulcks syluyden tot des Lands dienst en welvaren sullen bevinden te behooren. En dit al onvermindert de Gerechtigheden, Rechten, Privilegien, Liberteyten, Tractaten, Contracten, Statuten, Ordonnantien, Decreten en Costuymen van de voorz Provincien in't Generael, en elcke Provincie, Steden en Leden derselver in't particulier, die niet jegenstaende dese sullen blijven in haer geheel.

Aldus gedaen ende gearresteert in de Vergaderinge van de vooren genoemde Heeren Staten Generael den tienden Januarii, vijftien hondert ses en tachtigh.